

2014 तमे वर्षे वारनिर्णयः।

VIJAYAN V. PATTAMBI

स्वतन्त्रतादिनम् आगस्तु मासस्य पञ्चदशतमे दिनाङ्के भवति। गान्धिजयन्ती अक्तूबर् मासस्य द्वितीये दिने एव खलु। क्रिस्तुमस् दिसम्बर् मासस्य पञ्चविंशति तमे दिनाङ्के च भवति। पूर्वोक्तानां दिनानां प्राधान्यं सर्वे जानन्ति। प्रतिवर्षं दिनानामेतेषां व्यत्ययः न स्मभवति इति स्पष्टम्॥

ते च नियताः। यथा - आगस्तु 15 - स्वतन्त्रतादिनम्।
अक्तूबर् 2 - गान्धिजयन्तिदिनम्।
दिसम्बर् 25 - क्रिस्तुमस् उत्सवः।

किन्तु तद्विनेषु वाराः के? इति निर्णयं कर्तुं दिनदर्शिकायाः साहाय्येनैव वयं प्रभवामः।

अत्र तु 2014 तमे वर्षे दिनदर्शिकायाः साहाय्यं विनाऽपि वाराणां निर्णयं सुकरं कर्तुं कञ्चनोपायं प्रदर्शयामि।

प्रथमसोपानम्।

अधः प्रदत्तं श्लोकं पश्यतु। अत्र जनुवरमासादारभ्य दिसम्बर्मासपर्यन्तं वर्तमानानां द्वादशमासानां कृते प्रत्येकं सूचकसंख्याः दीयन्ते।

द्विपञ्चं चापि पञ्चैकं

त्रिषट् चैको चतुश्च ताः।

शून्यं द्विपञ्चकं शून्यं

मासानां सूचकाः क्रमाद्॥

यथा-

मासः	सूचकसंख्या
जनुवरी	2
फेब्रुवरी	5
मार्च्	5
एप्रिल्	1
मेय्	3
जूण्	6
जूलाई	1
आगस्त्	4
सप्तम्बर्	0
ओक्तोबर्	2
नवम्बर्	5
दिसम्बर्	0

सूचकसंख्यां सम्यक् कण्ठस्थीकरोतु।

द्वितीयसोपानम्।

निर्णयः दिनाङ्कः तत्तमाससूचकसंख्यया समं सङ्कलनीयः। ततः सङ्कलनफलत्वेन प्राप्तां संख्यां सप्तभिः विभागश्च करणीयः। (एकस्मिन् सप्ताहे सप्तदिनानि एव भवन्ति इत्यतः)

अत्र द्वे संख्ये हरणफलत्वेन लभेते।

1. हरणफलसंख्या
2. शिष्टसंख्या च । अत्र शिष्टसंख्या प्रधाना।

उक्तञ्च – दिनाङ्कं योजयेच्छीघ्रं
तन्मासस्य संख्यया।
सप्तभिश्च विभाज्यैतां
शिष्टां संख्यामवैतु॥

तृतीयसोपानम्।

शिष्टसंख्या एव वारस्य निर्णये प्रयोजिका।

यथा -

रविशून्यो हि विज्ञेयः

एकादारभते सोमः।

शिष्टसंख्याक्रमेणैव

वारं जानातु मित्रक॥

शिष्टसंख्याः वाराणां च नमानि अधो दीयन्ते।

शिष्टसंख्या	वारस्य नाम
0	रविवारः
1	सोमवारः
2	मङ्गलवारः/कुजवारः
3	बुधवारः
4	गुरुवारः
5	शुक्रवारः
6	शनिवारः

एवं सोपानत्रयमनुगम्य यथेच्छं दिनाङ्कानां वारनिर्णयः करणीयः।

उदाहरणम् 1

आगस्तु मासस्य 15 दिनाङ्कः कस्मिन् वारे भवति?

सोपानम् 1 - दिनाङ्कः = 15

आगस्तुमासस्य सूचकसंख्या = 4

सोपानम् 2 - द्वयोः सङ्कलने कृते $15+4=19$

सप्तभिः विभजने कृते $19/7 =$ हरणफलसंख्या = 2

शिष्टसंख्या = 5

सोपानम् 3 - शिष्टसंख्या 5 चेत् शुक्रवारः।

उदाहरणम् 2

अक्तुबर् मासस्य द्वितीयदिनाङ्कः कस्मिन् वारे भवति?

सोपानम् 1 - दिनाङ्कः = 2

अक्तुबर् मासस्य सूचकसंख्या = 2

सोपानम् 2 - द्वयोः सहकलने कृते $2+2=4$

सप्तभिः विभागे कृते $4/7 =$ हरणफलसंख्या = 0, शिष्टसंख्या = 4

सोपानम् 3 - शिष्टसंख्या चत्वारः चेत् - गुरुवारः।

वारनिर्णयस्य उपायः सम्यक् अवगतः वा?

सोपानत्रयं सम्यक् परिशीलयतु। उपायं स्वायत्तीकरोतु। विविधावसरेषु उपायमेनं इतरांश्च बोधयतु।

* * *